

БРУСИЛОВСКИЙ ЕВГЕНИЙ ГРИГОРЬЕВИЧ

Евгений Григорьевич Брусиловский (12 қараша 1905, Ресей, Дондағы Ростов — 9 мамыр 1981, Мәскеу) — композитор, Қазақстанның халық артисі (1936).

Өмірбаяны

- Ленинград (қазіргі Санкт-Петербург) консерваториясын бітірген (1931).
- 1933 жылы КСРО Композиторлар одағының жолдамасымен Алматыға келді.
- 1933 — 34 жылдары Қазақ музыкалық драма техникумы жанындағы халық музыкасының ғылыми-зерттеу кабинетінде қызмет етті.
- 1934 — 38 жылы Қазақ музыка (қазіргі Қазақ опера және балет театры) театрының музыкалық жетекшісі
- 1939 — 56 жылы Қазақстан Композиторлар одағы басқармасының төрағасы
- 1956 — 76 жылдары КСРО Композиторлар одағы басқармасының мүшесі
- 1944 — 51 жылдары Қазақ филармониясының көркемдік жетекшісі
- 1944 — 70 жылдары Алматы консерваториясының композиция кафедрасының меңгерушісі болды.

Шығармашылығы

Брусиловский қазақ музыка өнерінде еуропалық бағыттағы шығармашылық мектептің қалыптасуына үлкен үлес қосты.

Ол 9 опера, 2 балет, 9 симфония, “Кеңестік Қазақстан” атты кантата, оркестрге, аспаптарға арналған концерттер, 500-ден астам әндер мен романстар, сондай-ақ, Қазақстан әнұранының музыкасын (Мұқан Төлебаев, Л. Хамидилермен бірігіп) жазды.

Брусиловский қазақтың ұлттық әндерін өз шығармаларында жоғары шеберлікпен пайдаланды. Ол 250-ден астам қазақ ән-күйлерін жазып алған. Ол — “Қыз Жібек”, “Жалбыр”, “Ер Тарғын” сияқты алғашқы қазақ операларының авторы. Олар музыка мәдениетінде, елдің мәдени өмірінде зор маңызға ие болды.

1970 жылдан Мәскеуде тұрған Брусиловский қазақ тұрмысы тақырыбына 8-, 9-симфонияларын, “Қозы Көрпеш — Баян сұлу” балетін жазды.

Родился 30 октября (12 ноября по новому стилю) 1905 года, в Ростове-на-Дону.

В 1922—1924 учился по классам фортепиано и композиции в МГК имени П. И. Чайковского. Затем поступил в ЛГК имени Н. А. Римского-Корсакова на класс композиции М. О. Штейнберга и окончил её в 1931 году.

В 1933 Ленинградский союз композиторов командировал Брусиловского в Алма-Ату. С 1934 по 1938 год работает музыкальным руководителем

Казахского музыкального театра, создает оперу Кыз-Жибек. В 1949—1951 художественный руководитель Филармонии. Одновременно он работает преподавателем с 1944 года Алма-Атинской консерватории, а с 1955 Брусиловский профессор и заведующий кафедрой композиции в этой консерватории. В 1939—1948 председатель Оргкомитета, в 1948—1953 председатель правления СК Казахской ССР.

Самые знаменитые его ученики: А. С. Зацепин, Б. Байкадамов, М. Тулебаев, Б. Г. Ерзакович, К. Кужамьяров, Е. Рахмадиев, К. Мусин, С. Мухамеджанов, Л. Афанасьев, А. Джаныбеков.

Брусиловский автор опер «Кыз-Жибек» (1934), «Жалбыр» (1935), «Ер Таргын» (1936), «Айман Шолпан» (1938), «Золотое зерно» (1940), «Гвардия, вперед!» (1942), «Амангельды» (1945, соавтор М. Тулебаев), «Дударай» (1953), «Наследники» (1962), музыки к балету «Козы Корпеш — Баян сулу» (1967), кантаты «Советский Казахстан», 9 симфоний, в том числе симфонии «Курмангазы», музыки Государственного гимна Казахской ССР (1945, совместно с М. Тулебаев, Л. А. Хамиди), концертов для фортепиано с оркестром, большого количества хоровых произведений, песен, романсов. Среди них ему принадлежит романс "Две ласточки".

Делом его жизни было собирание и запись казахских народных песен и кюев — он записал их более 250.

Евгений Брусиловский:

Мне очень повезло, я ещё успел познакомиться с Махамбетом и Наушой Букейхановыми, Кали Жантлеуовым, Диной Нурпеисовой и многими другими домбристами, свято сохранившими в далеких аулах народную музыку. Я ещё успел услышать кобыз — оружие степных баксы. Конский волос делал звук его сурдинно-сдавленным, мистическим. Баксы знали его таинственную силу.

Скончался Евгений Григорьевич 9 мая 1981 года. Похоронен в Москве на Новокунцевском кладбище.

Жена — Анна Дмитриевна Брусиловская (1908—1983).